

Fonaments dels Sistemes Operatius (FSO)

Departament d'Informàtica de Sistemes i Computadores (DISCA)

Universitat Politècnica de València

Bloc Temàtic 3: Gestió d'Arxius

Unitat Temàtica 7

Implementació d'arxius o fitxers
("Implementing file systems")

fSO

DISCA

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

- **Objectius**

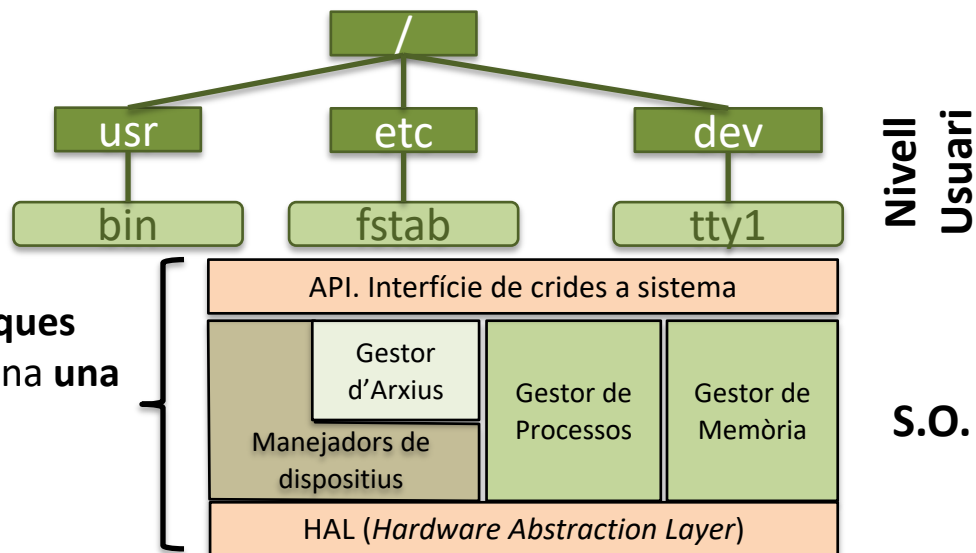
- Destacar la funcionalitat dels **sistemes d'arxius**
- Descriure **els nivells de abstracció d'un** sistema d'arxius
- Introduir el concepte d'arxiu com a una abstracció de la memòria secundària i formes d'accés al seu contingut
- Analitzar les **tècniques** d'assignació de blocs de disc a arxius

- **Contingut**
  - Arquitectura del sistema d'arxius
  - Concepte d'arxiu
  - Assignació de blocs a arxius
- **Bibliografia**
  - A. Silberschatz, P.B. Galvin: “Fundamentos de Sistemas Operativos”, McGraw-Hill, 7ª ed. 2006 (Capítols 10 i 11)

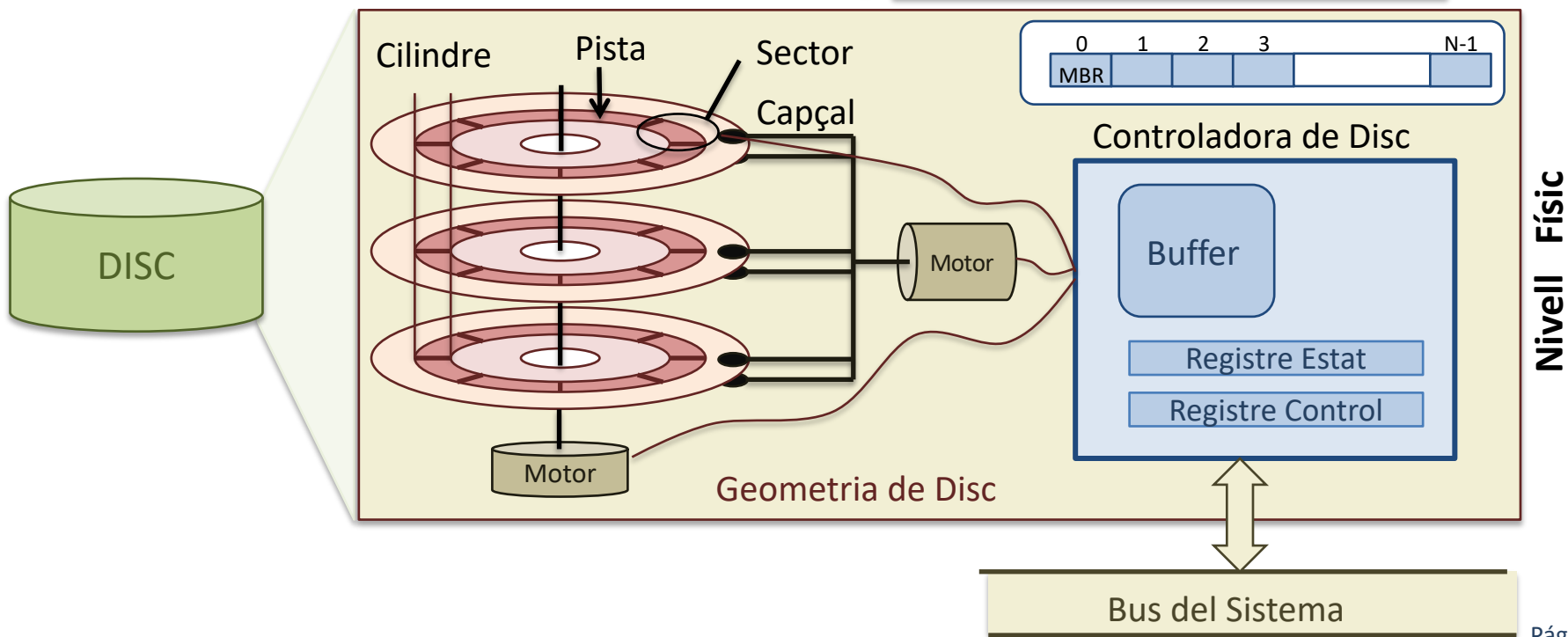
- Estructura del sistema d'arxius te tres aspectes:
  1. La forma en la que estan **organitzats els arxius** des del punt de vista de l'usuari
  2. La forma en la que s'**emmagatzemen els arxius** en el sistema d'emmagatzemament secundi (normalment el disc)
  3. La forma en que es**manipulen els arxius**. Es a dir, com realitzar lectures, escriptures, etc.

Arxiu

Abstracció proporcionada pel S.O.

El sistema operatiu **abstrau les propietats físiques del sistema d'emmagatzemament** i proporciona una **visió uniforme dels dispositius d'emmagatzemament**

- Sistema d'arxius proporciona mecanismes per a:
  - **emmagatzemament persistent** de la informació
    - La informació roman encara que el sistema informàtic no es trobe en marxa, el dispositiu més habitual és el **disc**
  - **accedir a la informació**
    - Ofereix una **interfície a l'usuari** composta bàsicament per dos tipus d'elements:
      - **Arxiu**: unitat lògica d'emmagatzemament persistent
      - **Estructura de directoris**: mecanisme per a organitzar tots els arxius
- **Importància**
  - Manté dades crítiques per al sistema
  - Condiciona les prestacions globals
  - És l'aspecte més visible i utilitzat d'un SO

Crides al sistema (Biblioteques d'usuari)

Faciliten la gestió de fitxers i directoris des del punt de vista del programador

Gestor d'Arxius:

- Utilitza manejador de dispositiu per a fer transferències d'informació entre el disc i la memòria
- Implementa mecanismes per a oferir **coherència, seguretat i protecció**
- **Optimitza** prestacions
- Crea els elements bàsics de la interfície amb els usuaris: **arxius i directoris**

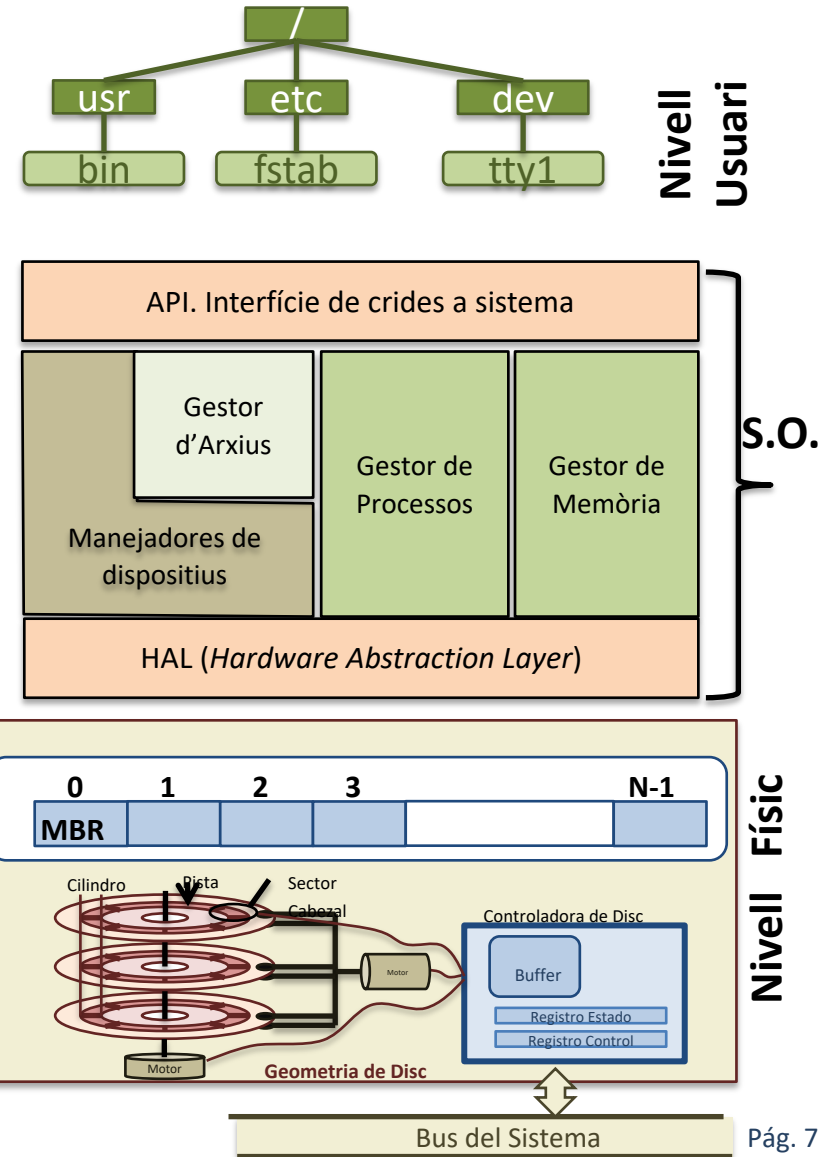
Manejador de dispositiu (driver)

- Dialoga amb el controlador de dispositiu
- Inicia les operacions físiques i processa la fi de l'E/S

Nivell físic:

dispositiu + controlador

- Dispositiu de blocs
- Geometria de disc:
Disc = Vector de blocs

- Arquitectura del sistema d'arxius: Visió d'usuari

Biblioteques d'usuari (per a operar amb arxius)

Interfície amb les crides al sistema sobre fitxers i directoris

Operacions sobre arxius:

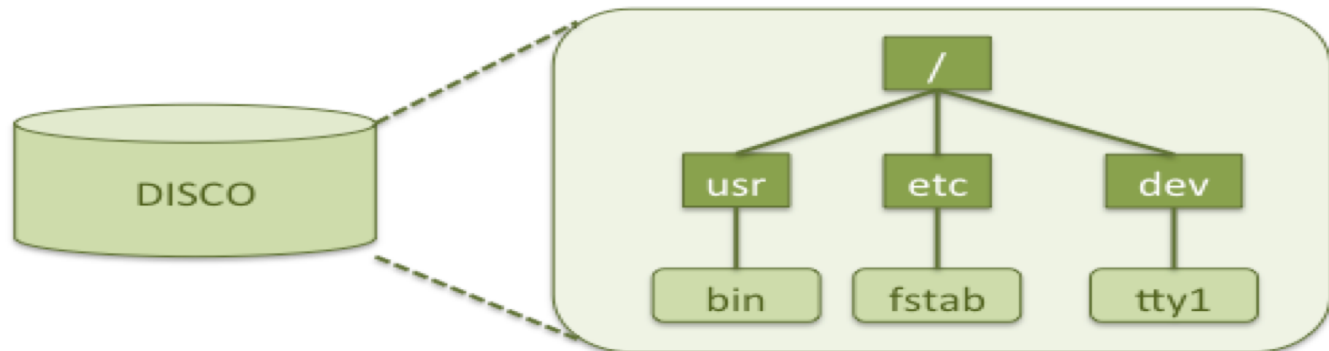
- Obrir i tancar arxius
- Llegir/Escriure sobre arxiu
- Posicionar-se dins d'un arxiu

Operacions sobre directoris:

- Crear/esborrar entrades a directori
- Renomenar arxius
- Cercar per nom
- Recórrer el sistema d'arxius

Visió jeràrquica

Organització jeràrquica en arxius i directoris

Nivell Usuari

Abstraccions d'Arxiu i Directori

- L'apertura d'un arxiu
  - És una crida al sistema que prepara un arxiu per a operar amb el seu contingut
    - Els processos han d'obrir un arxiu per a poder llegir o escriure en ell
    - Habitualment, el procés obté un identificador de l'arxiu obert que servirà de referència als accessos posteriors
  - Defineix els mètodes d'accés (llegir, escriure o ambdós) i fixa una posició inicial del punter de lectura/escriptura
    - Per exemple, un procés pot obrir un arxiu per a escriptura i posicionar el cursor al principi (per a reescriure el contingut previ) o al final (per a afegir nou contingut tot mantenint l'anterior)
    - Las transferències posteriors aniran referides al punter i el desplaçaran
  - En el moment de l'apertura s'hi verifiquen els permisos d'accés del proceso solicitant
    - Només permetrà l'apertura si el procés té els permisos apropiats

- **Operacions sobre arxius**

- El sistema operatiu ha d'oferir un conjunt de crides bàsiques per a treballar amb arxius
  - **Crear arxiu**
    - Requereix tindre espai lliure en disc i crear una entrada nova en un directori
  - **Obrir arxiu**
    - Operació necessària abans de llegir o escriure
  - **Llegir arxiu**
    - Requereix un identificador d'arxiu i punter de posició de lectura
  - **Escriure arxiu**
    - Requereix un identificador d'arxiu, dades a escriure i punter d'escriptura
  - **Posicionament del punter d'accés (seek)**
    - Operació que permet avançar o retrocedir punters de lectura/escriptura en arxius
  - **Tancar arxiu**
    - Alliberar les estructures internes del s.o. per a accedir a l'arxiu
  - **Esborrat d'arxiu**
    - Allibera l'espai en disc associat a l'arxiu i esborra l'entrada de directori associada

- **Contingut**
  - Arquitectura del sistema d'arxius
  - **Concepte d'arxiu**
  - Assignació de blocs a arxius

- **Un arxiu és**

- un tipus abstracte de dades
- una col·lecció d'informació relacionada pel seu creador
- L'element necessari per a escriure alguna cosa en memòria secundària

```
#include <stdio.h>

main() {
    int x; /*variable entera*/
    int y; /*variable entera*/
    int *px; /* puntero a entero*/
    x=5;
    px=&x; /*px=direccion de x*/
    y=*px; /* y contiene el dato apuntado por px*/

    printf("x=%d\n",x);
    printf("y=%d\n",y);
    printf("*px=%d\n",*px);
    printf("px = %p\n", px);
}
```

Contingut d'un arxiu

- **Arxiu = Atributs + Dades**

- **Atributs d'un arxiu**

- Varien d'un sistema operatiu a l'altre
- Tipus
- Grandària
- Informació de protecció
- Propietari
- Data i hora de creació

Llistat d'alguns atributs dels arxius continguts en un directori

```
gandreu@shell:~$ ls -l /sisop/F50/empleosC$ ls -l /h1
total 136K
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 470 sep 20 2013 aritmetica_punteros.c
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 453 sep 26 2011 aritmetica_punteros.c~
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,8K sep 26 2011 cir
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 193 sep 22 2011 circulo.c
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,9K sep 26 2011 cua
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,3K sep 16 16:41 cuad
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,9K sep 20 2013 cuadrado
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 214 sep 22 2011 cuadrado.c
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 193 sep 22 2011 cuadrado.c~
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,9K sep 22 2011 cuadro
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 80 sep 10 2013 error
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 579 sep 26 2011 hipotenusa.c
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 453 sep 26 2011 hipotenusa.c~
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 424 jun 27 2014 hola.c
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 241 jun 20 2014 hola.c~
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,8K sep 26 2011 punt
-rwxr-xr-x 1 gandreu disca-upvnet 8,8K sep 22 2011 puntero
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 315 sep 22 2011 punteros.c
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 214 sep 22 2011 punteros.c~
-rw-r--r-- 1 gandreu disca-upvnet 525 sep 22 2011 variables.c
```

- **Dades del arxiu**

- El S.O. veu el contingut del arxiu com a un vector de bytes, i són les aplicacions les encarregades d'interpretar-los
- Un arxiu pot emmagatzemar distints tipus d'informació: programa font, text, codi, gràfics, grabacions sonores, etc
- Les dades d'un arxiu, poden tindre una estructura determinada que depèn del tipus d'arxiu
- Un arxiu executable és una sèrie de seccions de codi que el sistema es capaç de carregar i executar

```
#include <stdio.h>

main() {
    int x; /*variable entera*/
    int y; /*variable entera*/
    int *px; /* puntero a entero*/
    x=5;
    px=&x; /*px=direccion de x*/
    y=*px; /* y contiene el dato apuntado por px*/

    printf("x=%d\n",x);
    printf("y=%d\n",y);
    printf("**px=%d\n",*px);
    printf("px = %p\n", px);
}
```

Contingut d'un arxiu

METADADES Atributs

necessaris per a
gestionar el
sistema d'arxius

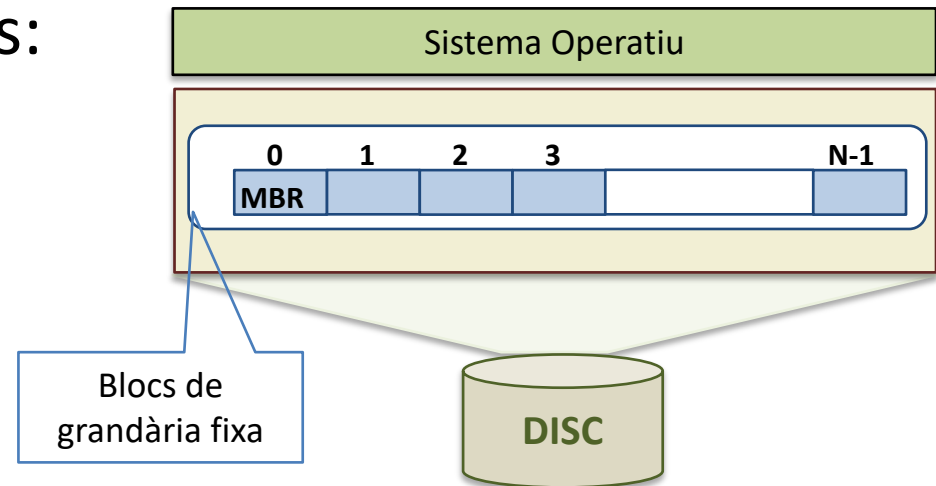
DADES Contingut del arxiu, com per exemple, caràcters, contingut binari, etc.

- **Mètodes de accés a les dades de l'arxiu**
  - Hi ha bàsicament tres modes d'accés a la informació d'un arxiu:
    - **Seqüencial**
      - La informació es processa (ja siga per a llegir o escriure) en ordre
      - En cada operació de lectura/escriptura s'utilitza i actualitza implícitament un punter de posició
    - **Directe**
      - Es considera a l'arxiu compostat per registres lògics
      - En cada operació s'indica com a argument el registre sobre el qual es treballa
    - **Fitxer projectat**
      - S'associa al fitxer un rang d'adreces de memòria lògica d'un (o diversos processos)
      - D'aquesta manera les lectures/escriptures sobre el fitxer es transformen en lectures/escriptures sobre RAM
      - El S.O. es l'encarregat d'actualitzar la informació en disc

- **Contingut**
  - Arquitectura del sistema d'arxius
  - Concepte d'arxiu
  - **Assignació de blocs a arxius**

- Com assignar espai de disc als arxius?
  - Els sistemes operatius moderns veuen els discs com un conjunt numerat de blocs de longitud fixa
    - Capacitat de bloc habitual entre 512 Bytes i 4 KB
  - Requeriments
    - utilització eficient de l'espai de disc
    - accés als arxius de forma ràpida
  - Hi ha tres alternatives:

- Assignació Contigua
- Assignació Enllaçada
- Assignació Indexada

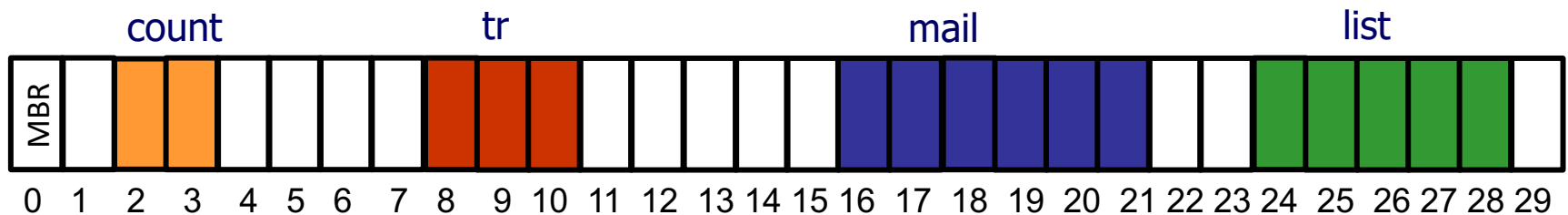

- **Assignació contigua**

- Les dades de cada arxiu ocupen un conjunt de blocs **consecutius** en disc
- Definida per a cada arxiu pel primer bloc del arxiu i la longitud en blocs

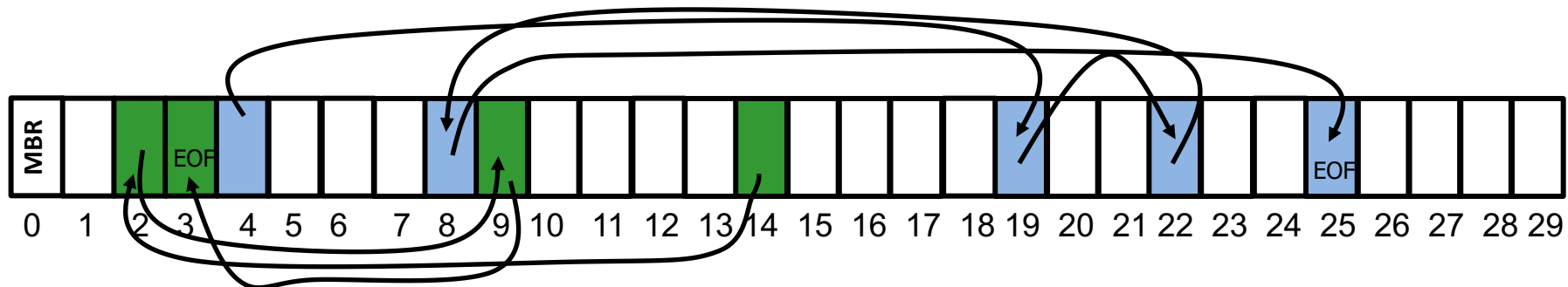
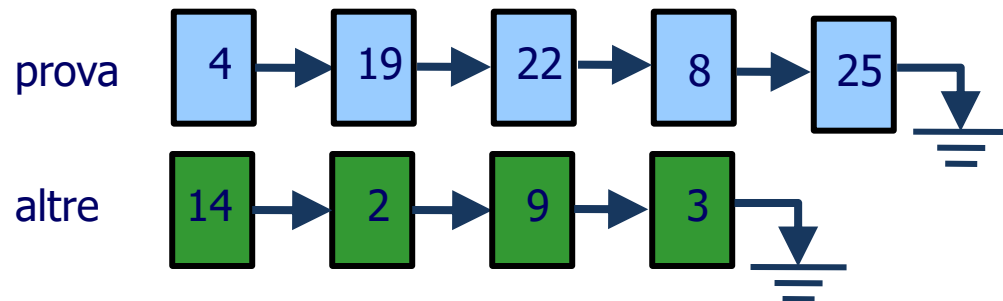
Directori		
Arxiu	Inici	longitud
count	2	2
tr	8	3
mail	16	6
list	24	5

- **Assignació enllaçada**

- Els dades s'emmagatzemen en una **llista enllaçada** de blocs, on cada bloc apunta al següent

Directori	
Arxiu	Inici
prova	1
altre	14

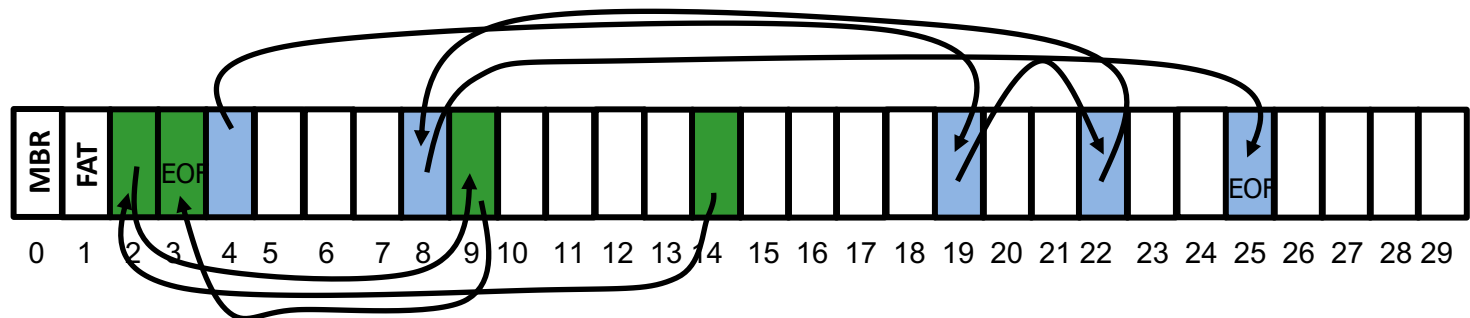
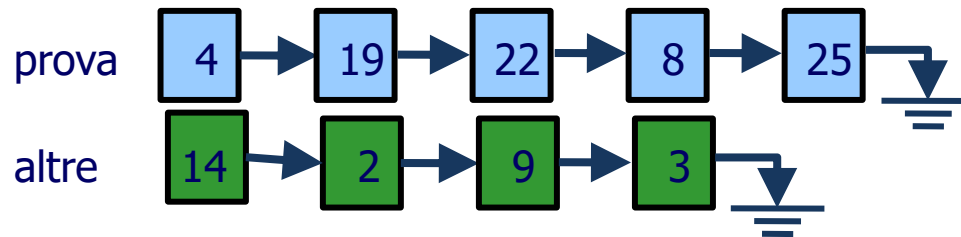

• FAT - variant d'assignació enllaçada

- Les referències no es guarden en els blocs, sino en un àrea de disc dedicada
- EOF marca el final de cada llista

Directori	
Arxiu	Inici
prova	4
altre	14

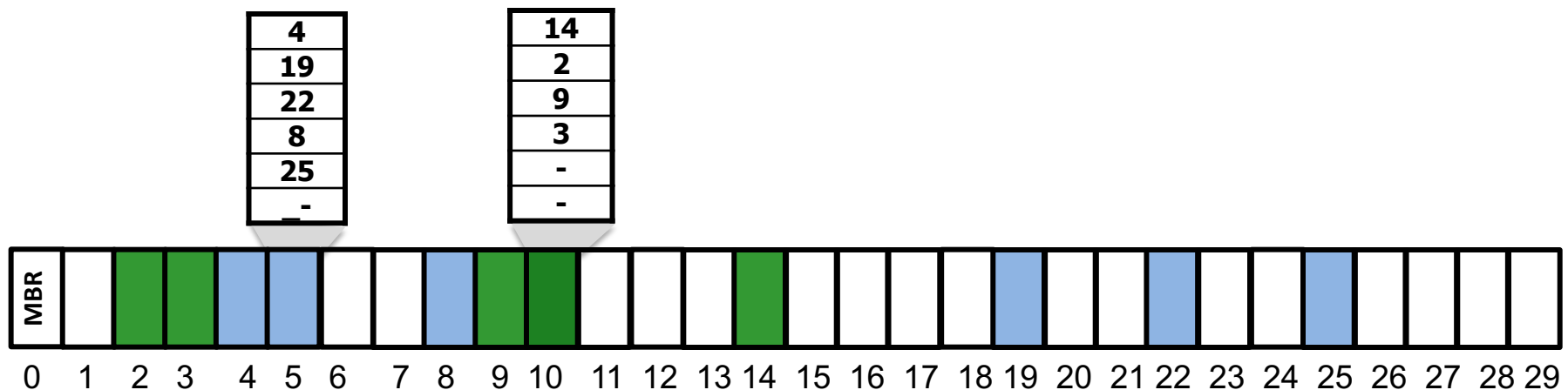
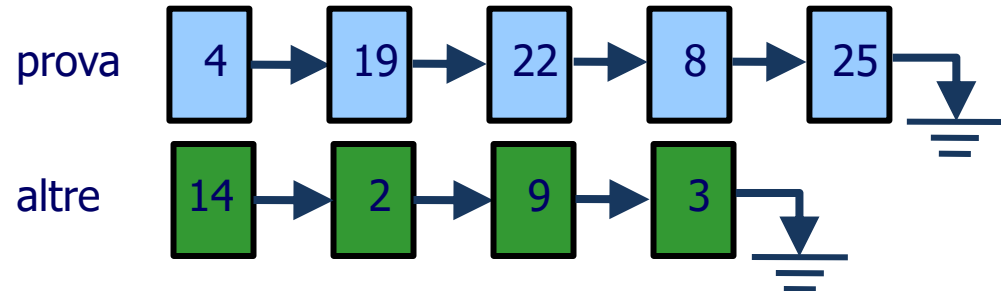
0	reservat
1	reservat
2	9
3	Eof
4	19
5	-
6	-
7	-
8	25
9	3
10	-
11	-
12	-
13	-
14	2
15	-
16	-
17	-
18	-
19	22
20	-
21	-
22	8
23	-
24	-
25	Eof
26	-
27	-
28	-
29	-

• Assignació Indexada

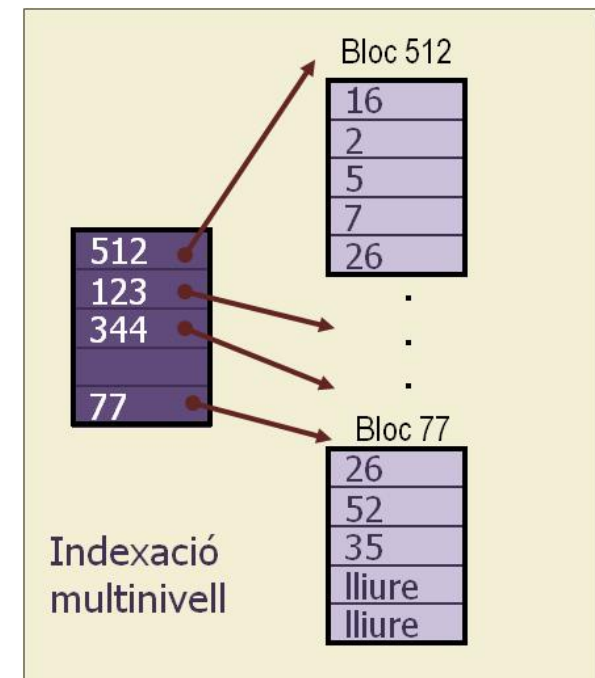
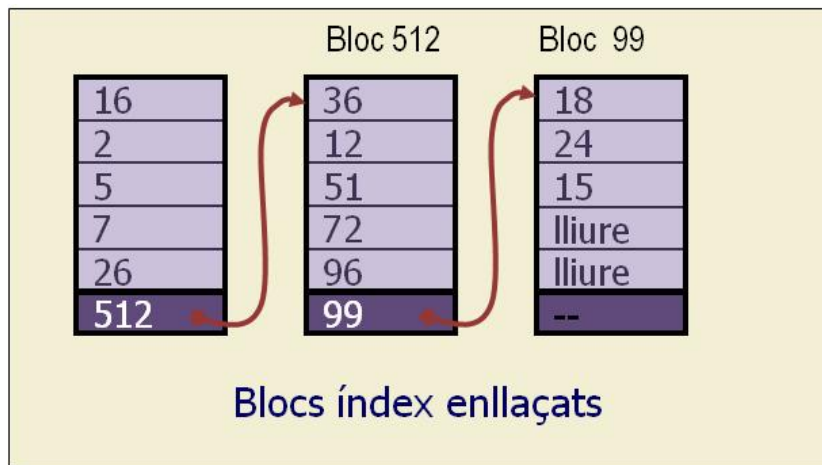
- Un **bloc índex** conté punters als blocs que contenen les dades

Directori	
Arxiu	Inici
prova	5
altre	10

- **Indexació multinivell**

- És una variant d'assignació indexada
- Motivació
  - Implementar arxius grans requereix **diversos blocs d'índex**
- Solució
  - Una referència pot apuntar a un bloc de dades o a altre bloc d'índex

- Anàlisi dels tipus d'assignació

	Avantatges	Inconvenients
Contígua	És la més eficient Suporta accés seqüencial i directe Velocitat d'accés estable Ideal amb dispositius de només lectura (CD, DVD, etc)	Gestió d'espai complexa (ej: determinació del millor buit, problemes quan creix l'arxiu,..) Problemes de fragmentació externa (necessitat de compactació)
Enllaçada	No limita el creixement dels arxius	No suporta accés directe Poc robusta front fallades
FAT	Si es còpia la FAT a memòria, suporta accés directe Facilita la gestió d'espai lliure	Si la FAT no cap en RAM, no presenta cap avantatge -> només útil per a dispositius de baixa capacitat Poco robusta front fallades
Indexada	Suporta accés seqüencial i directe	Limita el creixement (índex de grandària limitada)
Indexada multinivell	No limita el creixement dels arxius	Per a localitzar un bloc poden ser necessaris mes d'un accés a disc

NOTA.- en tots els casos apareix **fragmentación interna**, desaprofitant per terme mitjà la mitat de l'últim bloc